

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล ข้อค้นพบ และข้อเสนอแนะ

การศึกษา เรื่อง “ทัศนคติของประชาชนในอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ ต่อการบริจาคดวงตาและอวัยวะให้แก่สภากาชาดไทย” ในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงทัศนคติทั้งด้านความรู้ ความเข้าใจ ด้านความรู้สึกรู้สึก ความเชื่อ และด้านพฤติกรรม รวมถึงแนวคิด องค์กรไม่แสวงหาผลกำไรของประชาชนในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ต่อการบริจาคดวงตา และอวัยวะให้แก่สภากาชาดไทย โดยเก็บตัวอย่างจากประชาชนทั้งเพศชายและหญิง อายุระหว่าง 20 – 60 ปี ที่อาศัยอยู่ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบการเลือกตัวอย่างโดยไม่อาศัยความน่าจะเป็น (Non Probability Sampling) รวมจำนวน 200 ราย โดยแบ่งเป็นผู้ที่แสดงความจำนงบริจาคดวงตาหรืออวัยวะแล้ว 100 ราย และผู้ที่ยังไม่ได้แสดงความจำนงบริจาค 100 ราย จากแหล่งชุมชนต่าง ๆ ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ สำนักงาน สถาบันการศึกษา ศูนย์การค้าต่างๆ โรงพยาบาล ร้านอาหารต่างๆ สถานประกอบพิธีกรรมทางศาสนา และคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) นำมาวิเคราะห์แบบ มาตรฐานค่า (Rating Scale) โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และค่าเฉลี่ย (Mean) สามารถสรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะได้ดังนี้

สรุปผลการศึกษา

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปและข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 200 ราย โดยแบ่งเป็นผู้ที่เคยแสดงความจำนงบริจาคดวงตาหรืออวัยวะแล้ว 100 ราย และผู้ที่ยังไม่เคยแสดงความจำนงบริจาค 100 ราย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เคยบริจาคดวงตาหรืออวัยวะให้สภากาชาดไทย ส่วนมากแสดงความจำนงเป็นผู้บริจาคอวัยวะ คิดเป็นร้อยละ 78.00 และแสดงความจำนงเป็นผู้บริจาคดวงตา คิดเป็นร้อยละ 44.00 สำหรับผู้ตอบแบบสอบถามที่ไม่เคยบริจาคดวงตาหรืออวัยวะส่วนมากจะไม่เคยบริจาคใดๆแก่สภากาชาดไทยเลย คิดเป็น ร้อยละ 65.00 ส่วนผู้ตอบแบบสอบถามที่ไม่เคยบริจาคดวงตาหรืออวัยวะแต่เคยบริจาคด้านอื่นให้สภากาชาดไทย ส่วนมากจะบริจาคโลหิตมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 21.00 รองลงมาเป็นการบริจาคเงิน คิดเป็นร้อยละ 19.00

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากเป็นเพศหญิงคิดเป็น ร้อยละ 62.50 พบว่าผู้ที่เคยบริจาคดวงตาหรืออวัยวะ ส่วนมากเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 66.00 ส่วนผู้ที่ไม่เคยบริจาคดวงตาและอวัยวะ เป็นเพศหญิงมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 59.00 เมื่อแยกตามอายุผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีอายุระหว่าง 20-30 ปี คิดเป็น ร้อยละ 51.50 พบว่าผู้ที่เคยบริจาคดวงตาหรืออวัยวะ ส่วนมากมีอายุระหว่าง 20-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.00 ส่วนผู้ที่ไม่เคยบริจาคดวงตาและอวัยวะ มีอายุระหว่าง 20-30 ปี มากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 70.00 เมื่อแยกตามศาสนาผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากนับถือศาสนาพุทธ คิดเป็น ร้อยละ 79.00 พบว่าผู้ที่เคยบริจาคดวงตาหรืออวัยวะ ส่วนมากนับถือศาสนาพุทธ คิดเป็นร้อยละ 90.00 ส่วนผู้ที่ไม่เคยบริจาคดวงตาและอวัยวะ นับถือศาสนาพุทธมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 68.00 เมื่อแยกตามสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากสถานภาพโสด คิดเป็น ร้อยละ 65.50 พบว่าผู้ที่เคยบริจาคดวงตาหรืออวัยวะ ส่วนมากสถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 56.00 ส่วนผู้ที่ไม่เคยบริจาคดวงตาและอวัยวะ สถานภาพโสด มากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 77.00 เมื่อแยกตามระดับการศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี คิดเป็น ร้อยละ 71.50 พบว่าผู้ที่เคยบริจาคดวงตาหรืออวัยวะ ส่วนมากมีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 70.00 ส่วนผู้ที่ไม่เคยบริจาคดวงตาและอวัยวะ มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี มากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 73.00 เมื่อแยกตามอาชีพผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากจะเป็นนักเรียน/นักศึกษา และมีอาชีพรับราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ ในสัดส่วนเท่ากัน คิดเป็น ร้อยละ 28.00 พบว่าผู้ที่เคยบริจาคดวงตาหรืออวัยวะ ส่วนมากมีอาชีพรับราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 41.00 ในขณะที่ผู้ที่ไม่เคยบริจาคดวงตาและอวัยวะ จะเป็นนักเรียน/นักศึกษา มากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 43.00 รองลงมามีอาชีพ ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย คิดเป็น ร้อยละ 22.00 เมื่อแยกตามรายได้ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีรายได้อยู่ในระดับเฉลี่ยต่อเดือนไม่เกิน 10,000 บาท คิดเป็น ร้อยละ 33.50 พบว่าผู้ที่เคยบริจาคดวงตาหรืออวัยวะ ส่วนมากมีรายได้อยู่ในระดับ 10,001 – 20,000 บาท คิดเป็น ร้อยละ 24.00 ส่วนผู้ที่ไม่เคยบริจาคดวงตาและอวัยวะ มีรายได้อยู่ในระดับเฉลี่ยต่อเดือนไม่เกิน 10,000 บาท มากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 48.00 เมื่อแยกตามกิจกรรมที่ทำเป็นส่วนใหญ่ในเวลาว่าง/วันหยุด ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากจะอ่านหนังสือ คิดเป็น ร้อยละ 62.00 พบว่าผู้ที่เคยบริจาคดวงตาหรืออวัยวะและผู้ที่ไม่เคยบริจาคดวงตาและอวัยวะ ส่วนมากจะอ่านหนังสือ มีสัดส่วนเท่ากัน คิดเป็น ร้อยละ 62.00

เมื่อแยกตามทราบข้อมูลการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการรับบริจาคดวงตาและอวัยวะของสภากาชาดไทยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากจะทราบข้อมูลการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการรับบริจาคดวงตาและอวัยวะของสภากาชาดไทย คิดเป็น ร้อยละ 82.00 พบว่าผู้เคยบริจาคดวงตาหรืออวัยวะ ส่วนมากจะทราบข้อมูลการประชาสัมพันธ์ คิดเป็น ร้อยละ 95.00 ส่วนผู้ที่ไม่เคยบริจาค

ดวงตาและอวัยวะจะทราบข้อมูลการประชาสัมพันธ์ มากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 69.00 โดยผู้เคย
 ปรึกษาดวงตาหรืออวัยวะ ส่วนมากจะทราบข้อมูลการประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทาง ป้ายเชิญชวนใน
 โรงพยาบาล มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 57.00 ขณะที่ผู้ที่ไม่เคยปรึกษาดวงตาและอวัยวะจะทราบ
 ข้อมูลการประชาสัมพันธ์ ผ่านช่องทาง โทรทัศน์มากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 42.00

สำหรับการตัดสินใจแทนบุคคลสำคัญเช่นญาติหรือบุคคลสนิทในการปรึกษาดวงตา
 ส่วนมากทั้งสองกลุ่มจะอนุญาตให้แพทย์สามารถนำดวงตาและอวัยวะของญาติบุคคลเหล่านั้นไป
 ได้ หากบุคคลนั้นได้แสดงความจำนงในการเป็นผู้บริจาคไว้แล้วคิดเป็น ร้อยละ 66.50 เพราะให้
 เหตุผลว่าเป็นสิทธิส่วนบุคคล และผู้บริจาคได้แสดงความจำนงไว้แล้ว รวมทั้งเห็นว่าเป็นประโยชน์
 ต่อผู้อื่น และได้บุญกุศล เช่นเดียวกับการตัดสินใจแทนบุคคลสำคัญเช่นญาติหรือบุคคลสนิทใน
 การบริจาคอวัยวะ ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสองกลุ่มส่วนมากจะอนุญาตให้แพทย์สามารถนำอวัยวะ
 ของบุคคลเหล่านั้นไปได้หากบุคคลนั้นได้แสดงความจำนงในการเป็นผู้บริจาคไว้แล้ว เท่ากัน คิด
 เป็น ร้อยละ 64.00 เพราะเห็นว่าเป็นเจตนารมณ์ของผู้บริจาค ทำให้ช่วยผู้ป่วย หรือสามารถช่วยชีวิต
 คนอื่นได้

สำหรับความประสงค์ที่จะปรึกษาดวงตาให้แก่ผู้อื่น ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมี
 ความประสงค์ที่จะปรึกษาดวงตาให้แก่ผู้อื่น คิดเป็น ร้อยละ 70.50 เพราะเห็นว่าบุคคลอื่นสามารถ
 นำไปใช้ประโยชน์ได้ ช่วยให้มองเห็น พบว่าผู้เคยปรึกษาดวงตาหรืออวัยวะ ส่วนมากจะมีความ
 ประสงค์ที่จะปรึกษาดวงตาให้แก่ผู้อื่น คิดเป็น ร้อยละ 89.00 ส่วนผู้ที่ไม่เคยปรึกษาดวงตาและ
 อวัยวะจะมีความประสงค์ที่จะปรึกษาดวงตาให้แก่ผู้อื่น มากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 52.00

สำหรับความประสงค์ที่จะบริจาคอวัยวะให้แก่ผู้อื่น ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมี
 ความประสงค์ที่จะบริจาคอวัยวะ ให้แก่ผู้อื่น คิดเป็น ร้อยละ 71.50 เพราะเห็นว่าเป็นประโยชน์
 สามารถช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ได้อีกหลายคน พบว่าผู้เคยปรึกษาดวงตาหรืออวัยวะ ส่วนมากจะมีความ
 ประสงค์ที่จะบริจาคอวัยวะให้แก่ผู้อื่น คิดเป็น ร้อยละ 94.00 ส่วนผู้ที่ไม่เคยปรึกษาดวงตาและ
 อวัยวะไม่มีความประสงค์ที่จะบริจาคอวัยวะให้แก่ผู้อื่น มากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 51.00 โดยให้
 เหตุผลว่ายังไม่พร้อม บางคนรู้สึกกลัว บางส่วนขัดกับหลักศาสนาเพราะนับถือ ศาสนาอิสลาม
 บางส่วนญาติพี่น้องไม่เห็นด้วยและบางรายต้องการทราบข้อมูลการบริจาคอย่างละเอียดก่อน เมื่อ
 จำแนกตามอวัยวะที่ประสงค์จะบริจาค พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีความประสงค์ที่จะ
 บริจาคอวัยวะทั้งหมด มากที่สุด ร้อยละ 60.50 พบว่า ผู้เคยปรึกษาดวงตาหรืออวัยวะ ส่วนมากจะมีความ
 ประสงค์ที่จะบริจาคอวัยวะทั้งหมด คิดเป็น ร้อยละ 89.00 ส่วนผู้ที่ไม่เคยปรึกษาดวงตาและ
 อวัยวะมีความประสงค์ที่จะบริจาคอวัยวะทั้งหมด มากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 32.00

สำหรับการบริจาคดวงตาและอวัยวะจำแนกตามความประสงค์ให้แก่ใคร พบว่า ผู้เคยบริจาคดวงตาหรืออวัยวะ และผู้ไม่เคยบริจาคดวงตาหรืออวัยวะ มีความเห็นส่วนมากไปในทางเดียวกัน คือ ส่วนมากมีความประสงค์บริจาคดวงตาและอวัยวะ ให้กับใครก็ได้

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติ (ด้านความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึก ความเชื่อ พฤติกรรม แนวโน้มและความตั้งใจ) ของประชาชนในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ต่อการบริจาคดวงตาและอวัยวะให้แก่สภากาชาดไทยในภาพรวม

จากการศึกษาข้อมูล ความคิดเห็นด้านทัศนคติต่อการบริจาคดวงตาและอวัยวะของผู้ตอบแบบสอบถาม ในภาพรวม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญกับการบริจาคดวงตาและอวัยวะอยู่ในระดับ เห็นด้วย โดยมีค่าเฉลี่ยรวม เท่ากับ 3.76 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านพฤติกรรม แนวโน้มและความตั้งใจ จะมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยรวม เท่ากับ 4.09 รองลงมา คือ ด้านความรู้สึกและความเชื่อ โดยมีค่าเฉลี่ยรวม เท่ากับ 3.65 และด้านความรู้ความเข้าใจ โดยมีค่าเฉลี่ยรวม เท่ากับ 3.54

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติ (ด้านความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึกและความเชื่อ พฤติกรรม แนวโน้มและความตั้งใจ) จำแนกตามการเคยและไม่เคยเป็นผู้บริจาคบริจาคดวงตาหรืออวัยวะให้แก่สภากาชาดไทย

3.1 สรุปผลการศึกษาด้านทัศนคติ ในด้านความรู้ ความเข้าใจจำแนกตามการเคยและไม่เคยเป็นผู้บริจาคบริจาคดวงตาหรืออวัยวะให้แก่สภากาชาดไทย

เมื่อเปรียบเทียบกันระหว่างผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้เคยบริจาคดวงตาและอวัยวะ และผู้ตอบแบบสอบถามที่ไม่เคยบริจาคดวงตาและอวัยวะ ในองค์ประกอบด้านความรู้ ความเข้าใจ พบว่า ผู้เคยบริจาคดวงตาและอวัยวะ มีความรู้ ความเข้าใจ อยู่ในระดับเห็นด้วย โดยมีค่าเฉลี่ยรวม เท่ากับ 3.81 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.44 ซึ่งจะสูงกว่ากลุ่มผู้ไม่เคยบริจาคดวงตาและอวัยวะมีความรู้ ความเข้าใจ อยู่ในระดับ เฉยๆ โดยมีค่าเฉลี่ยรวม เท่ากับ 3.28 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.51 โดยประเด็นที่มีระดับความคิดเห็นต่างกันมี 7 ข้อ จากทั้งหมด 10 ข้อคือ 1. การบริจาคดวงตาและอวัยวะเป็นการสนับสนุนให้มีการซื้อขายอวัยวะทางอ้อม ในกลุ่มผู้เคยบริจาคดวงตาและอวัยวะมีความในระดับไม่เห็นด้วย ในขณะที่กลุ่มผู้ไม่เคยบริจาคดวงตาและอวัยวะ มีความเห็นในระดับ เฉยๆ 2. การบริจาคดวงตาและอวัยวะมีขั้นตอนที่ค่อนข้างง่าย สะดวกต่อการปฏิบัติ ในกลุ่มผู้เคยบริจาคดวงตาและอวัยวะ มีความในระดับเห็นด้วย ในขณะที่กลุ่มผู้ไม่เคยบริจาคดวงตาและอวัยวะ

มีความเห็นในระดับ เลขๆ 3. ดวงตาและอวัยวะที่ได้รับการบริจาค ทางสภากาชาดไทยจะทำการจัดสรรอย่างเป็นธรรมและมอบให้กับบุคคลที่เหมาะสม ในกลุ่มผู้เคยบริจาคดวงตาและอวัยวะ มีความเห็นในระดับ เห็นด้วยอย่างยิ่ง ในขณะที่กลุ่มผู้ไม่เคยบริจาคดวงตาและอวัยวะ มีความเห็นในระดับ เห็นด้วย 4. การบริจาคดวงตาและอวัยวะนั้นควรตัดสินใจเมื่ออายุมากกว่า 40 ปีไปแล้ว ในกลุ่มผู้เคยบริจาคดวงตาและอวัยวะ มีความเห็นในระดับ ไม่เห็นด้วย ในขณะที่กลุ่มผู้ไม่เคยบริจาคดวงตาและอวัยวะ มีความเห็นในระดับ เลขๆ 5. ผู้ตอบแบบสอบถามได้รับทราบถึงการประชาสัมพันธ์และข้อมูล ความรู้ด้านการบริจาคดวงตาและอวัยวะ ในกลุ่มผู้เคยบริจาคดวงตาและอวัยวะ มีความเห็นในระดับ เห็นด้วย ในขณะที่กลุ่มผู้ไม่เคยบริจาคดวงตาและอวัยวะ มีความเห็นในระดับ เลขๆ 6. ผู้ที่จะบริจาคดวงตาต้องเป็นผู้ที่มีสายตปกติเท่านั้นในกลุ่มผู้เคยบริจาคดวงตาและอวัยวะ มีความเห็นในระดับ เลขๆ ในขณะที่กลุ่มผู้ไม่เคยบริจาคดวงตาและอวัยวะ มีความเห็นในระดับ เห็นด้วย 7. ผู้ที่จะบริจาคอวัยวะต้องไม่เป็นผู้ที่ดื่มเหล้าและสูบบุหรี่ในกลุ่มผู้เคยบริจาคดวงตาและอวัยวะ มีความเห็นในระดับ เลขๆ ในขณะที่กลุ่มผู้ไม่เคยบริจาคดวงตาและอวัยวะ มีความเห็นในระดับ เห็นด้วย

3.2 สรุปผลการศึกษาข้อมูลด้านทัศนคติ ในด้านความรู้สึกและความเชื่อ จำแนกตามการเคยและไม่เคยเป็นผู้บริจาคบริจาคดวงตาหรืออวัยวะให้แก่สภากาชาดไทย

เมื่อเปรียบเทียบกันระหว่างผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้เคยบริจาคดวงตาและอวัยวะ และผู้ตอบแบบสอบถามที่ไม่เคยบริจาคดวงตาและอวัยวะ ในองค์ประกอบด้านความรู้สึกและความเชื่อ พบว่า ผู้เคยบริจาคดวงตาและอวัยวะ มีความรู้สึกและความเชื่อ อยู่ในระดับเห็นด้วย โดยมีค่าเฉลี่ยรวม เท่ากับ 3.92 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.46 ซึ่งจะสูงกว่ากลุ่มผู้ไม่เคยบริจาคดวงตาและอวัยวะมีความรู้สึกและความเชื่อ อยู่ในระดับ เลขๆ โดยมีค่าเฉลี่ยรวม เท่ากับ 3.39 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.53 โดยประเด็นที่มีระดับความคิดเห็นต่างกันมี 7 ข้อ จากทั้งหมด 10 ข้อ 1. การบริจาคดวงตาและอวัยวะทำให้ชาติหน้าเกิดมาตาบอดและมีอวัยวะไม่ครบ กลุ่มผู้เคยบริจาคดวงตาและอวัยวะ มีความเห็นอยู่ในระดับไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ขณะที่กลุ่มผู้ไม่เคยบริจาคดวงตาและอวัยวะ มีความเห็นอยู่ในระดับ ไม่เห็นด้วย 2. การบริจาคดวงตาและอวัยวะเป็นการแข่งตัวเองให้อายุสั้น กลุ่มผู้เคยบริจาคดวงตาและอวัยวะ มีความเห็นอยู่ในระดับไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ขณะที่ กลุ่มผู้ไม่เคยบริจาคดวงตาและอวัยวะ มีความเห็นอยู่ในระดับไม่เห็นด้วย 3. ศาสนาที่นับถือมีอิทธิพลอย่างมากต่อการตัดสินใจบริจาคดวงตาและอวัยวะ กลุ่มผู้เคยบริจาค มีความเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วย ขณะที่ กลุ่มผู้ไม่เคยบริจาคดวงตาและอวัยวะ มีความเห็นอยู่ในระดับเลข ๆ 4. การบริจาคดวงตาและอวัยวะไม่ได้เป็นเรื่องน่ากลัว กลุ่มผู้เคยบริจาคมีความเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วย ขณะที่ กลุ่มผู้ไม่เคย

บริจาคนั้น มีความเห็นอยู่ในระดับเลข ๕. การบริจาควงตาและอวัยวะนั้น ไม่ได้ส่งผลยุ่งยากต่อบุคคลในครอบครัวใน การประกอบพิธีกรรมทางศาสนา ในกลุ่มผู้เคยบริจาคนั้น มีความเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วย ขณะที่ กลุ่มผู้ไม่เคยบริจาคนั้น มีความเห็นอยู่ในระดับเลข ๕ 6. การบริจาควงตาและอวัยวะเป็นการให้ทานที่ง่ายที่สุด กลุ่มผู้เคยบริจาคนั้น มีความเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วย ขณะที่ กลุ่มผู้ไม่เคยบริจาคนั้น มีความเห็นอยู่ในระดับเลข ๕ 7. การบริจาควงตาและอวัยวะนั้นทำให้ญาติหรือคนใกล้ชิดไม่สบายใจ กลุ่มผู้เคยบริจาคนั้น มีความเห็นอยู่ในระดับเลข ๕ ขณะที่กลุ่มผู้ไม่เคยบริจาคนั้น มีความเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วย

3.3 สรุปผลการศึกษาข้อมูลด้านทัศนคติ ในด้านพฤติกรรม แนวโน้มและความตั้งใจ จำแนกตามการเคยและไม่เคยเป็นผู้บริจาควงตาหรืออวัยวะให้แก่สภากาชาดไทย

เมื่อเปรียบเทียบกันระหว่างผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้เคยบริจาควงตาและอวัยวะ และผู้ตอบแบบสอบถามที่ไม่เคยบริจาควงตาและอวัยวะ ในองค์ประกอบด้านพฤติกรรม แนวโน้มและความตั้งใจ พบว่า ผู้เคยบริจาควงตาและอวัยวะ มีพฤติกรรม แนวโน้มและความตั้งใจ อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง โดยมีค่าเฉลี่ยรวม เท่ากับ 4.30 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.66 ซึ่งจะสูงกว่ากลุ่มผู้ไม่เคยบริจาควงตาและอวัยวะมีพฤติกรรม แนวโน้มและความตั้งใจอยู่ในระดับเห็นด้วยโดยมีค่าเฉลี่ยรวม เท่ากับ 3.88 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.74 โดยประเด็นที่มีระดับความคิดเห็นต่างกันมี 3 ข้อ จากทั้งหมด 3 ข้อคือ 1. หากสภากาชาดไทยประชาสัมพันธ์ให้การบริจาควงตาและอวัยวะเป็นค่านิยมของสังคมอย่างจริงจังจะทำให้มีผู้บริจาคนั้นเพิ่มมากขึ้น กลุ่ม ผู้เคยบริจาคนั้น มีความเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ขณะที่กลุ่มผู้ไม่เคยบริจาคนั้น มีความเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วย 2. หากสภากาชาดไทยประชาสัมพันธ์ให้การบริจาควงตาและอวัยวะเป็นการถวายเป็นการทำความดีเพื่อพ่อจะทำให้มีผู้บริจาคนั้นเพิ่มมากขึ้น กลุ่มผู้เคยบริจาคนั้น มีความเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ขณะที่ กลุ่มผู้ไม่เคยบริจาคนั้น มีความเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วย 3. หากสภากาชาดไทยประชาสัมพันธ์ให้การบริจาควงตาและอวัยวะด้วยโครงการให้ด้วยใจรักจะทำให้มีผู้บริจาคนั้นเพิ่มมากขึ้น กลุ่มผู้เคยบริจาคนั้น มีความเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ขณะที่กลุ่มผู้ไม่เคยบริจาคนั้น มีความเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วย

จากการศึกษาข้อมูล ความคิดเห็นด้านทัศนคติต่อการบริจาควงตาและอวัยวะของผู้ตอบแบบสอบถาม ในภาพรวม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญกับการบริจาควงตาและอวัยวะอยู่ในระดับเห็นด้วย โดยมีค่าเฉลี่ยรวม เท่ากับ 3.76 เมื่อพิจารณาจากผู้ไม่เคยบริจาคนั้น พบว่า ในภาพรวมมีความเห็นด้วยโดยมีค่าเฉลี่ยรวม เท่ากับ 3.52 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.59 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านพฤติกรรม แนวโน้มและความตั้งใจ จะมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด โดยมี

ค่าเฉลี่ยรวม เท่ากับ 3.88 รองลงมาคือ ด้านความรู้สึกและความเชื่อ โดยมีค่าเฉลี่ยรวม เท่ากับ 3.39 และด้านความรู้ความเข้าใจ โดยมีค่าเฉลี่ยรวม เท่ากับ 3.28

และเมื่อพิจารณาจากผู้เคยบริจาค พบว่า ในภาพรวมมีความเห็นด้วยเช่นเดียวกันแต่มีระดับทัศนคติสูงกว่า โดยมีค่าเฉลี่ยรวม เท่ากับ 4.01 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.52 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านด้านพฤติกรรม แนวโน้มและความตั้งใจ จะมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยรวม เท่ากับ 4.30 รองลงมาคือ ด้านความรู้สึกและความเชื่อ โดยมีค่าเฉลี่ยรวม เท่ากับ 3.92 และ ด้านความรู้ความเข้าใจ โดยมีค่าเฉลี่ยรวม เท่ากับ 3.81

ส่วนที่ 4 เปรียบเทียบข้อมูลทัศนคติ (ด้านความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึกและความเชื่อ พฤติกรรม แนวโน้มและความตั้งใจ) ของกลุ่มผู้ที่ไม่เคยบริจาคดวงตาหรืออวัยวะจำแนกตามผู้ที่ไม่เคยบริจาคใดๆกับผู้ที่เคยบริจาคด้านอื่นๆ (เช่น บริจาคโลหิต บริจาคร่างกาย บริจาคเงิน หรือบริจาคทรัพย์สิน/สิ่งของ) ให้แก่สภากาชาดไทย

4.1 สรุปผลการศึกษาข้อมูลด้านทัศนคติกลุ่มผู้ที่ไม่เคยบริจาคดวงตาและอวัยวะ ในด้านความรู้ ความเข้าใจจำแนกตามผู้ที่ไม่เคยบริจาคใดๆกับผู้ที่เคยบริจาคด้านอื่นๆ (เช่น บริจาคโลหิต บริจาคร่างกาย บริจาคเงิน หรือบริจาคทรัพย์สิน/สิ่งของ) ให้แก่สภากาชาดไทย

ผลการศึกษา พบว่ากลุ่มผู้ที่เคยบริจาคด้านอื่นๆ มีความรู้ ความเข้าใจอยู่ในระดับเห็นด้วย โดยมีค่าเฉลี่ยรวม เท่ากับ 3.51 ซึ่งจะสูงกว่ากลุ่มผู้ที่ไม่เคยบริจาคใดๆ ที่มีความรู้ ความเข้าใจอยู่ในระดับ เฉยๆ โดยมีค่าเฉลี่ยรวม เท่ากับ 3.04 เมื่อเปรียบเทียบกันระหว่างผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้ที่ไม่เคยบริจาคใดๆกับผู้ที่เคยบริจาคด้านอื่นๆ (เช่น บริจาคโลหิต บริจาคร่างกาย บริจาคเงิน หรือบริจาคทรัพย์สิน/สิ่งของ) ในองค์ประกอบด้านความรู้ ความเข้าใจ พบว่า มีระดับความคิดเห็นต่างกันมี 3 ข้อ จากทั้งหมด 10 ข้อคือ 1.การบริจาคดวงตาและอวัยวะเป็นการสนับสนุนให้มีการซื้อขายอวัยวะทางอ้อม ผู้ที่ไม่เคยบริจาคใดๆ มีความเห็นอยู่ในระดับไม่เห็นด้วย ขณะที่ผู้ที่เคยบริจาคด้านอื่นๆ มีความเห็นอยู่ในระดับ เฉยๆ 2.ผู้ตอบแบบสอบถามได้รับทราบถึงการประชาสัมพันธ์ และข้อมูล ความรู้ด้านการบริจาคดวงตาและอวัยวะ ผู้ที่ไม่เคยบริจาคใดๆ มีความเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วย ขณะที่ ผู้ที่เคยบริจาคด้านอื่นๆ มีความเห็นอยู่ในระดับ เฉยๆ 3. ผู้ที่จะบริจาคดวงตาต้องเป็นผู้ที่มีสายตาสอดคล้องเท่านั้นผลการศึกษาพบว่า ผู้ที่ไม่เคยบริจาคใดๆ มีความเห็นอยู่ในระดับ เห็นด้วย ขณะที่ ผู้ที่เคยบริจาคด้านอื่นๆ มีความเห็นอยู่ในระดับ เฉยๆ

ทั้งสองกลุ่มมีความรู้ ความเข้าใจที่มีความเห็นอยู่ในระดับเดียวกัน มี 3 ข้อคือมีความเห็นอยู่ในระดับ เห็นด้วย ในเรื่อง 1. ผู้ที่จะบริจาคอวัยวะต้องไม่เป็นผู้ที่ดื่มเหล้าและสูบบุหรี่

ความเห็นอยู่ในระดับ เฉย ๆ ในเรื่อง 1. การบริจาคดวงตาและอวัยวะนั้นควรตัดสินใจเมื่ออายุมากกว่า 40 ปีขึ้นไป 2. การบริจาคดวงตาและอวัยวะมีขั้นตอนที่ค่อนข้างง่าย สะดวกต่อการปฏิบัติ

4.2 สรุปผลการศึกษาข้อมูลด้านทัศนคติ กลุ่มผู้ที่ไม่เคยบริจาคดวงตาและอวัยวะในด้านความรู้สึกและความเชื่อจำแนกตามผู้ที่ไม่เคยบริจาคใดๆกับผู้ที่เคยบริจาคด้านอื่นๆ (เช่น บริจาคโลหิต บริจาคร่างกาย บริจาคเงิน หรือบริจาคทรัพย์สิน/สิ่งของ) ให้แก่สภาภาษาไทย

ผลการศึกษา พบว่ากลุ่มผู้ที่เคยบริจาคด้านอื่นๆ มีความรู้สึกและความเชื่ออยู่ในระดับ เห็นด้วย โดยมีค่าเฉลี่ยรวม เท่ากับ 3.41 ซึ่งจะสูงกว่ากลุ่มผู้ที่ไม่เคยบริจาคใดๆ ที่มีความรู้สึกและความเชื่ออยู่ในระดับ เฉยๆ โดยมีค่าเฉลี่ยรวม เท่ากับ 3.35 เมื่อเปรียบเทียบกันระหว่างผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้ที่ไม่เคยบริจาคใดๆกับผู้ที่เคยบริจาคด้านอื่นๆ (เช่น บริจาคโลหิต บริจาคร่างกาย บริจาคเงิน หรือบริจาคทรัพย์สิน/สิ่งของ) ในองค์ประกอบด้านความรู้สึกและความเชื่อ พบว่า มีประเด็นที่มีระดับความคิดเห็นต่างกันมี 2 ข้อ จากทั้งหมด 10 ข้อคือ 1. ศาสนาที่นับถือมีอิทธิพลอย่างมากต่อการตัดสินใจบริจาคดวงตาและอวัยวะ ผู้ที่ไม่เคยบริจาคใดๆ มีความเห็นอยู่ในระดับ เห็นด้วย ขณะที่ ผู้ที่เคยบริจาคด้านอื่นๆ มีความเห็นอยู่ในระดับ เฉย ๆ 2. การบริจาคดวงตาและอวัยวะเป็นการให้ทานที่ง่ายที่สุด ผู้ที่ไม่เคยบริจาคใดๆ มีความเห็นในระดับ เห็นด้วย ขณะที่ ผู้ที่เคยบริจาคด้านอื่นๆ มีความเห็นในระดับ เฉย ๆ

ทั้งสองกลุ่มมีความรู้สึกและความเชื่อ ในระดับความคิดเห็นที่เหมือนกัน 5 ข้อจากทั้งหมด 10 ข้อดังนี้ มีความเห็นอยู่ในระดับ เห็นด้วย ในเรื่อง 1. การบริจาคดวงตาและอวัยวะเป็นบุญกุศลอย่างแรงและส่งผลดีต่อชาติภพ 2. การมีบุคคลในครอบครัวหรือบุคคลที่รู้จักบริจาคดวงตาและอวัยวะหรือได้รับการบริจาคจะทำให้รู้สึกว่าการบริจาคเป็นสิ่งที่ดีและเต็มใจที่จะบริจาคดวงตาและอวัยวะ 3. การบริจาคดวงตาและอวัยวะนั้นทำให้ญาติหรือคนใกล้ชิดไม่สบายใจ มีความเห็นอยู่ในระดับ เฉยๆ ในเรื่อง 1. การบริจาคดวงตาและอวัยวะไม่ได้เป็นเรื่องน่ากลัว 2. การบริจาคดวงตาและอวัยวะนั้นไม่ได้ส่งผลยุ่งยากต่อบุคคลในครอบครัวใน การประกอบพิธีกรรมทางศาสนา

4.3 สรุปผลการศึกษาข้อมูลด้านทัศนคติ กลุ่มผู้ที่ไม่เคยบริจาคดวงตาและอวัยวะในด้านพฤติกรรม แนวโน้มและความตั้งใจจำแนกตามผู้ที่ไม่เคยบริจาคใดๆกับผู้ที่เคยบริจาคด้านอื่นๆ (เช่น บริจาคโลหิต บริจาคร่างกาย บริจาคเงิน หรือบริจาคทรัพย์สิน/สิ่งของ) ให้แก่สภาภาษาไทย

ผลการศึกษา พบว่ากลุ่มผู้ที่เคยบริจาคด้านอื่นๆ มีพฤติกรรม แนวโน้มและความตั้งใจอยู่ในระดับ เห็นด้วย เหมือนกันกับกลุ่มผู้ที่ไม่เคยบริจาคใดๆ โดยมีค่าเฉลี่ยรวม เท่ากับ 3.89 และ

กลุ่มผู้ที่ไม่เคยบริจาคใดๆ โดยมีค่าเฉลี่ยรวม เท่ากับ 3.86 เมื่อเปรียบเทียบกับระหว่างผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้ที่ไม่เคยบริจาคใดๆกับผู้ที่เคยบริจาคด้านอื่นๆ (เช่น บริจาคโลหิต บริจาคร่างกาย บริจาคเงิน หรือบริจาคทรัพย์สิน/สิ่งของ) ในองค์ประกอบด้านพฤติกรรม แนวโน้มและความตั้งใจพบว่า โดยมีระดับความคิด ในระดับ เห็นด้วย เหมือนกันในทุกข้อทั้ง 3 ข้อ คือ 1.หากสภากาชาดไทยประชาสัมพันธ์ให้การบริจาคดวงตาและอวัยวะเป็นค่านิยมของสังคมอย่างจริงจังจะทำให้มีผู้บริจาคเพิ่มมากขึ้น 2. หากสภากาชาดไทยประชาสัมพันธ์ให้การบริจาคดวงตาและอวัยวะเป็นการถวายทำความดีเพื่อพ่อจะทำให้มีผู้บริจาคเพิ่มมากขึ้น 3. หากสภากาชาดไทยประชาสัมพันธ์ให้การบริจาคดวงตาและอวัยวะด้วยโครงการให้ด้วยใจรักจะทำให้มีผู้บริจาคเพิ่มมากขึ้น

ส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะเพื่อให้มีการบริจาคดวงตาและอวัยวะให้แก่สภากาชาดไทยเพิ่มมากขึ้น

จากผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามต้องการให้สภากาชาดไทยเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ ประโยชน์ในการบริจาคดวงตาและอวัยวะ มีกิจกรรมส่งเสริมในลักษณะเชิงป้องกัน เช่น ส่งเสริมให้คนหันมาใส่ใจดูแลสุขภาพตนเอง ให้ความรู้และตระหนักถึงปัญหาสุขภาพ ถ้าไม่ดูแลรักษา อาจต้องสูญเสียอวัยวะ หรือดวงตาไป และควรเร่งส่งเสริมการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการบริจาคดวงตาและอวัยวะ อย่างต่อเนื่องและครอบคลุม ควรมีการรณรงค์ให้มีผู้แสดงความจำนงบริจาคดวงตาและอวัยวะให้กับสภากาชาดไทยเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งปรับปรุงระบบการบริการให้มีความรวดเร็วและสะดวก

อภิปรายผล

จากการศึกษาทัศนคติของประชาชนในอำเภอเมือง เชียงใหม่ ต่อการบริจาคดวงตาและอวัยวะให้แก่สภากาชาดไทย เมื่อพิจารณาประชาชนทั้งกลุ่มผู้ที่เคยบริจาคดวงตา และอวัยวะ และกลุ่มผู้ที่ไม่เคยบริจาคดวงตา และอวัยวะ ส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ดีต่อการบริจาคดวงตาและอวัยวะให้แก่สภากาชาดไทย แต่กลุ่มผู้ที่เคยบริจาคดวงตาและอวัยวะจะมีค่าเฉลี่ยที่สูงกว่ากลุ่มผู้ที่ไม่เคยบริจาคดวงตาและอวัยวะ

โดยสามารถอภิปรายผลการศึกษาตามแนวคิดทัศนคติ (ศิริวรรณ เสรีรัตน์ , 2538) ได้ดังนี้

องค์ประกอบของทัศนคติดี้อยู่ด้วยกัน 3 ประการ คือ

องค์ประกอบทางด้านความรู้ความเข้าใจ (Cognitive component)

จากการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีความรู้ ความเข้าใจในระดับเห็นด้วย โดยในกลุ่มผู้ที่เคยบริจาคดวงตาและอวัยวะ มีความรู้ ความเข้าใจในระดับเห็นด้วย ในขณะที่ในกลุ่มผู้ไม่เคยบริจาคดวงตาและอวัยวะ จะมีทัศนคติด้าน ความรู้ความเข้าใจ อยู่ในระดับเฉย ๆ โดยทั้งสองกลุ่มตัวอย่าง มีความรู้ ความเข้าใจ ในระดับความเห็นที่เหมือนกัน คือ เห็นด้วยอย่างยิ่งในเรื่องดวงตาและอวัยวะที่ได้รับการบริจาคจะถูกนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด มีระดับความเห็นในระดับ เห็นด้วย ในเรื่อง การบริจาคดวงตาและอวัยวะจะทำได้ต่อเมื่อสมาชิกในครอบครัวเห็นชอบ และมีระดับความเห็นในระดับ เฉยๆในเรื่อง บริจาคดวงตาและอวัยวะเป็นสิ่งที่ไม่ควรทำตามบัญญัติศาสนา แต่เมื่อเปรียบเทียบระหว่างทั้งสองกลุ่มจะพบว่าในกลุ่มของผู้ไม่เคยบริจาคดวงตาและอวัยวะ จะยังไม่มีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องในเรื่องการบริจาคดวงตาและอวัยวะเป็นการสนับสนุนให้มีการซื้อขายอวัยวะทางอ้อม การบริจาคดวงตาและอวัยวะมีขั้นตอนที่ค่อนข้างง่าย สะดวกต่อการปฏิบัติ ดวงตาและอวัยวะที่ได้รับการบริจาค ทางสภากาชาดไทยจะทำการจัดสรรอย่างเป็นธรรมและมอบให้กับบุคคลที่เหมาะสม บริจาคดวงตาและอวัยวะนั้นควรตัดสินใจเมื่ออายุมากกว่า 40 ปีไปแล้ว ผู้ตอบแบบสอบถามได้รับทราบถึงการประชาสัมพันธ์และข้อมูล ความรู้ด้านการบริจาคดวงตาและอวัยวะ ผู้ที่จะบริจาคดวงตาต้องเป็นผู้ที่มีสายตปกติเท่านั้น และผู้ที่จะบริจาคอวัยวะต้องไม่เป็นผู้ที่ดื่มเหล้าและสูบบุหรี่ ซึ่งเมื่อนำมาแยกศึกษาเฉพาะกลุ่มไม่เคยบริจาคดวงตาและอวัยวะที่จำแนกตามผู้ที่ไม่เคยบริจาคใดๆกับผู้ที่เคยบริจาคด้านอื่นๆ (เช่น บริจาค โลหิต บริจาคร่างกาย บริจาคเงิน หรือบริจาคทรัพย์สิน (สิ่งของ) ก็พบว่าผู้ที่เคยบริจาคด้านอื่นๆ มีความรู้ความเข้าใจ ที่อยู่ในระดับที่สูงกว่าเพิ่มอีก 2 ข้อ ในเรื่องการบริจาคดวงตาและอวัยวะเป็นการสนับสนุนให้มีการซื้อขายอวัยวะทางอ้อม ผู้ที่จะบริจาคดวงตาต้องเป็นผู้ที่มีสายตปกติเท่านั้น แสดงให้เห็นว่า กลุ่มไม่เคยบริจาคดวงตาและอวัยวะ ยังขาดความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องในเรื่องของการบริจาคทั้งกระบวนการขั้นตอนและข้อมูล รายละเอียดเนื่องจากการบริจาคอวัยวะมีขั้นตอนที่ง่ายมาก ไม่ซับซ้อน สามารถแจ้งความจำนงบริจาคได้ทุกเพศ ทุกวัย แต่หากยังไม่บรรลุนิติภาวะต้องมีบิดามารดา หรือผู้ปกครองเซ็นยินยอม ผู้ที่จะบริจาคนั้นไม่จำเป็นว่าจะต้องมีสายตปกติหรือไม่ดื่มเหล้าสูบบุหรี่ แม้กระทั่งผู้ที่ตาบอดแต่หากกระจกตายังปกติก็สามารถจะเป็นผู้บริจาคได้เหมือนกันตลอดจนการรับทราบข้อมูลการประชาสัมพันธ์ยังได้รับน้อยเกินไปในกลุ่มผู้ไม่เคยบริจาคเมื่อเทียบกับกลุ่มผู้เคยบริจาคแล้ว สาเหตุอาจเนื่องมาจากในกลุ่มผู้เคยบริจาค เป็นกลุ่มผู้ที่เคยผ่านการศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับการบริจาคดวงตาและอวัยวะมากกว่ากลุ่มที่ไม่เคยบริจาค จึงมีการรับรู้ ความเข้าใจในข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการบริจาคดวงตาและอวัยวะมากกว่ากลุ่มที่ไม่เคยบริจาคดวงตาและอวัยวะ จึงทำให้มีความรู้ความเข้าใจในการบริจาคอวัยวะและดวงตาสูงกว่ากลุ่มผู้ไม่เคยบริจาค

องค์ประกอบด้านความรู้สึก (Affective component)

จากการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีความรู้สึกและความเชื่อ อยู่ในระดับเห็นด้วย โดยในกลุ่มผู้ที่เคยบริจาคดวงตาและอวัยวะ มีความรู้สึกและความเชื่อ ในระดับเห็นด้วย ในขณะที่ในกลุ่มผู้ไม่เคยบริจาคดวงตาและอวัยวะ จะมีทัศนคติด้าน ความรู้สึกและความเชื่อ อยู่ในระดับ เฉย ๆ โดยทั้งสองกลุ่มตัวอย่าง มีความรู้สึกและความเชื่อ ในระดับความเห็นที่เหมือนกัน คือมีความรู้สึกเห็นด้วย ในเรื่อง การบริจาคดวงตาและอวัยวะเป็นบุญกุศลอย่างแรงและส่งผลดีต่อชาติภพหน้า การมีบุคคลในครอบครัวหรือบุคคลที่รู้จักบริจาคดวงตาและอวัยวะหรือได้รับการบริจาคจะทำให้รู้สึกว่าการบริจาคเป็นสิ่งที่ดีและเต็มใจที่จะบริจาคดวงตาและอวัยวะ มีความรู้สึก ไม่เห็นด้วยเหมือนกันในเรื่อง หากเป็นผู้บริจาคดวงตาและอวัยวะเมื่อมารับการรักษาในโรงพยาบาลจะไม่ได้รับการดูแลจากแพทย์อย่างเต็มที่ เมื่อเปรียบเทียบระหว่างทั้ง สองกลุ่มจะพบว่า ในกลุ่มของผู้ไม่เคยบริจาคดวงตาและอวัยวะ จะยังมีระดับความรู้สึกและความเชื่อ ที่น้อยกว่ากลุ่มผู้ที่เคยบริจาคดวงตาและอวัยวะในทุกๆเรื่อง ดังนี้ การบริจาคดวงตาและอวัยวะทำให้ชาติหน้าเกิดมาตาบอดและมีอวัยวะไม่ครบ การบริจาคดวงตาและอวัยวะเป็นการแข่งตัวเองให้อายุสั้น ศาสนาที่นับถือมีอิทธิพลอย่างมากต่อการตัดสินใจบริจาคดวงตาและอวัยวะ การบริจาคดวงตาและอวัยวะ ไม่ได้เป็นเรื่องน่ากลัวการบริจาคดวงตาและอวัยวะนั้นไม่ได้ส่งผลยุ่งยากต่อบุคคลในครอบครัวในการประกอบพิธีกรรมทางศาสนา การบริจาคดวงตาและอวัยวะเป็นการให้ทานที่ง่ายที่สุด การบริจาคดวงตาและอวัยวะนั้นทำให้ญาติหรือคนใกล้ชิดไม่สบายใจ ซึ่งเมื่อนำมาแยกศึกษาเฉพาะกลุ่มไม่เคยบริจาคดวงตาและอวัยวะที่จำแนกตามผู้ที่ไม่เคยบริจาคใดๆกับผู้ที่เคยบริจาคด้านอื่นๆ (เช่น บริจาคโลหิต บริจาคร่างกาย บริจาคเงิน หรือบริจาคทรัพย์สิน/สิ่งของ) ก็พบว่าผู้ที่เคยบริจาค ด้านอื่นๆ มีความรู้สึกและความเชื่อ ที่อยู่ในระดับที่สูงกว่าเพิ่มอีก 2 ข้อ ในเรื่อง ศาสนาที่นับถือมีอิทธิพลอย่างมากต่อการตัดสินใจบริจาคดวงตาและอวัยวะ การบริจาคดวงตาและอวัยวะเป็นการให้ทานที่ง่ายที่สุด แสดงให้เห็นว่า กลุ่มไม่เคยบริจาคดวงตาและอวัยวะ ยังมีความรู้สึกและความเชื่อ ที่เป็นด้านลบอยู่ในเรื่องของการบริจาค ทั้งในเรื่องการบริจาคว่าการบริจาคดวงตาและอวัยวะเป็นบุญกุศลอย่างแรงและส่งผลดีต่อชาติภพหน้า ยังเป็นเรื่องน่ากลัวส่งผลต่อการประกอบพิธีกรรมทางศาสนา ยังไม่คิดว่าการบริจาคดวงตาและอวัยวะเป็นการให้ทานที่ง่ายที่สุด จึงทำให้ กลุ่มที่เคยบริจาคมีทัศนคติด้านความรู้สึกและความเชื่อสูงกว่ากลุ่มผู้ไม่เคยบริจาค สอดคล้องกับ นิว คอมบี้ (New Comb, 1991) กล่าวว่า ทัศนคติของบุคคล ขึ้นอยู่กับลักษณะและสิ่งแวดล้อมที่บุคคลได้รับ อาจแสดงออกมาทางพฤติกรรม ใน 2 ลักษณะ คือทัศนคติทางบวก (Positive Attitude) แสดงออกในลักษณะพึงพอใจ และเห็นด้วย หรือชอบจะทำให้บุคคลอยากจะทำอยากได้อยากเข้าใกล้สิ่งนั้น

และทัศนคติทางลบ (Negative Attitude) แสดงออกในลักษณะไม่พึงพอใจและไม่เห็นด้วยหรือไม่ชอบจะทำให้บุคคลเกิดความเบื่อหน่ายชิงชัง ต้องการหนีให้ห่างจากสิ่งนั้น

องค์ประกอบด้านพฤติกรรม (Behavioral component)

จากการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีพฤติกรรม แนวโน้มและความตั้งใจในระดับ เห็นด้วย โดยในกลุ่มผู้ที่เคยบริจาคดวงตาและอวัยวะ มีพฤติกรรม แนวโน้มและความตั้งใจในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ในขณะที่ในกลุ่มผู้ไม่เคยบริจาคดวงตาและอวัยวะ จะมีทัศนคติด้าน พฤติกรรม แนวโน้มและความตั้งใจอยู่ในระดับเห็นด้วย เมื่อเปรียบเทียบระหว่างทั้งสองกลุ่มจะพบว่าในกลุ่มของผู้ไม่เคยบริจาคดวงตาและอวัยวะ จะยังมีระดับพฤติกรรม แนวโน้มและความตั้งใจที่น้อยกว่ากลุ่มผู้ที่เคยบริจาคดวงตาและอวัยวะในเรื่อง หากสภาาชาดไทย ประชาสัมพันธ์ให้การบริจาคดวงตาและอวัยวะเป็นค่านิยมของสังคมอย่างจริงจังจะทำให้มีผู้บริจาคเพิ่มมากขึ้น หากสภาาชาดไทยประชาสัมพันธ์ให้การบริจาคดวงตาและอวัยวะเป็นการถวายทำความดีเพื่อพ่อจะทำให้มีผู้บริจาคเพิ่มมากขึ้น หากสภาาชาดไทยประชาสัมพันธ์ให้การบริจาคดวงตาและอวัยวะด้วยโครงการให้ด้วยใจรักจะทำให้มีผู้บริจาคเพิ่มมากขึ้นซึ่งเมื่อนำมาแยกศึกษาเฉพาะกลุ่มไม่เคยบริจาคดวงตาและอวัยวะที่จำแนกตามผู้ที่ไม่เคยบริจาคใดๆกับผู้ที่เคยบริจาคด้านอื่นๆ (เช่น บริจาคโลหิต บริจาคร่างกาย บริจาคเงิน หรือบริจาคทรัพย์สิน/สิ่งของ) ก็พบว่าทั้ง 2 กลุ่มมีระดับความเห็น เหมือนกัน เท่ากัน ทุกข้อ ซึ่งก็สอดคล้องกับการทำการตลาดของศูนย์รับบริจาคดวงตาและศูนย์รับบริจาคอวัยวะของสภาาชาดไทยที่ถือได้ว่าเป็นองค์กร ไม่แสวงหาผลกำไร (Non profit Organization) ที่ได้มีการทำการตลาดโดยการเผยแพร่ วัตถุประสงค์ บทบาทหน้าที่ และเป้าหมายขององค์กร รวมถึงสร้างภาพลักษณ์อันดีขององค์กรให้เป็นที่ยอมรับของสังคมโดยเฉพาะกลุ่มเป้าหมายขององค์กรที่ได้ทำการตลาดผ่านไปยังกลุ่มหน่วยงานภาครัฐและรัฐวิสาหกิจเป็นต้น

จากที่กล่าวมาทั้งหมดเมื่อพิจารณาในภาพรวม แสดงให้เห็นว่า ประชาชนในอำเภอเมือง เชียงใหม่ มีทัศนคติที่ดีต่อการบริจาคดวงตาและอวัยวะให้แก่สภาาชาดไทยเพราะมีระดับทัศนคติในภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วย สอดคล้องกับผลการศึกษาของ สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2547) ที่ได้รายงานผลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการบริจาคอวัยวะ และจุฬามาต ปิ่นมงคล (2547) ที่ได้ศึกษาถึงความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมต่อการบริจาคอวัยวะ รวมทั้งปัจจัยที่เกี่ยวข้องและความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทัศนคติและพฤติกรรมการบริจาคอวัยวะของผู้ที่มาบริจาคโลหิต ณ ศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติสภาาชาดไทย รวมทั้ง โสภิตา เพชรสารกุล (2552) ที่ศึกษาทัศนคติต่อ การบริจาคโลหิตของประชากรในอำเภอเมืองเชียงใหม่ ซึ่งต่างพบว่า ประชาชนมีทัศนคติที่ดีในการบริจาคอวัยวะ และการบริจาคโลหิต

สาเหตุสำคัญส่วนหนึ่งที่ทำให้ผลการศึกษา พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีทัศนคติที่ดี ต่อ การบริจาคดวงตาและอวัยวะให้แก่สภากาชาดไทย ส่วนหนึ่งมาจากความเชื่อทางด้านศาสนา ซึ่ง ส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถามจะนับถือศาสนาพุทธ และศาสนาพุทธที่ประชาชนส่วนใหญ่เคารพ นับถือ จะเชื่อเรื่อง การให้ทาน การทำบุญ กฎแห่งกรรมและชีวิตหลังความตาย รวมถึงถึงการ กลับมาเกิดใหม่ ทำให้ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ซึ่งนับถือศาสนาพุทธมีความเต็มใจและยินดีที่จะ บริจาคดวงตาและอวัยวะให้กับสภากาชาดไทย โดยผลการศึกษาพบว่า ในทัศนคติด้านความรู้สึกร และความเชื่อ มีคำถามที่ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เชื่อว่าการบริจาคดวงตาและอวัยวะเป็นบุญกุศลอย่างแรง และส่งผลดีต่อชาติภพหน้า สอดคล้องกับ จอห์น เจ. แม็คซีโอนิส (John J.Macionis, 1997) ที่ได้ กล่าวไว้ว่า “ความเชื่อเกี่ยวกับศาสนาเป็นความเชื่อเกี่ยวกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์หรืออำนาจเหนือธรรมชาติ ต่าง ๆ ดังนั้นแต่ละระบบความเชื่อจะมีวิธีการที่จะให้ผู้มีความเชื่อนั้น ๆ ติดต่อกับสิ่ง ศักดิ์สิทธิ์หรืออำนาจเหนือธรรมชาติได้ด้วยวิธีการต่าง ๆ ด้วยเหตุนี้ศาสนาจึงมีผลต่อการบริจาค ดวงตาและอวัยวะ เช่น ศาสนาพุทธเชื่อเรื่องการให้ทาน การทำบุญ กฎแห่งกรรมและชีวิตหลังความ ตายรวมถึงการกลับมาเกิดใหม่” รวมทั้งจากผลการศึกษาทัศนคติด้านความรู้สึกรและความเชื่อ พบว่า คำถามที่ได้รับการเห็นด้วยสูงสุด คือ เห็นด้วยว่าดวงตาและอวัยวะที่ได้รับการบริจาคจะถูก นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด จึงกล่าวได้ว่าศาสนานับว่ามีอิทธิพลสำคัญในการบริจาคอวัยวะ หรือดวงตาให้กับสภากาชาดไทย

จากผลการศึกษาพบว่า อุปสรรคบางประการที่สำคัญที่ทำให้ผู้ตอบแบบสอบถาม บางส่วนยังไม่มีความประสงค์จะบริจาคอวัยวะ หรือดวงตา ก็มาจากความเชื่อเกี่ยวกับศาสนาเช่นกัน โดยพบว่า ผู้ที่นับถือศาสนาอิสลาม จะไม่บริจาคอวัยวะ ให้กับสภากาชาดไทยเพราะเห็นว่าขัดกับ หลักทางศาสนา สอดคล้องกับ จอห์น เจ. แม็คซีโอนิส (John J.Macionis, 1997) ที่กล่าวไว้ว่า “ศาสนาอิสลามมีความเชื่อในเรื่องพระเจ้าเป็นผู้ที่ประทานร่างกายและจิตวิญญาณมาให้ และมีความ เชื่อเรื่องชาติภพเดียว” ดังนั้นการบริจาคดวงตาและอวัยวะจึงขัดกับหลักของศาสนา นอกจากนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามบางส่วนยังกลัวไม่แน่ใจในข้อมูลและยังไม่ทราบการประชาสัมพันธ์ที่มีความ ชัดเจนของสภากาชาดไทย ยังขาดความรู้ความเข้าใจในการบริจาคดวงตาและอวัยวะ โดยให้ เหตุผลว่า หากสภากาชาดไทยประชาสัมพันธ์ให้การบริจาคดวงตาและอวัยวะเป็นค่านิยมของสังคม อย่างจริงจังจะทำให้มีผู้บริจาคเพิ่มมากขึ้น ดังนั้น สภากาชาดไทยควรเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ ประโยชน์ในการบริจาคดวงตาและอวัยวะ เพื่อให้มีผู้บริจาคเพิ่มมากขึ้น

ข้อค้นพบ

จากการศึกษาถึงทัศนคติของประชาชนในอำเภอเมือง เชียงใหม่ ต่อการบริจาคดวงตา และอวัยวะให้แก่สหภาพชาติไทย จากผู้ตอบแบบสอบถาม 2 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้ที่เคยบริจาคดวงตา หรืออวัยวะ และกลุ่มผู้ที่ไม่เคยบริจาคดวงตาหรืออวัยวะ มีข้อค้นพบดังต่อไปนี้

1. องค์ประกอบด้านความรู้ ความเข้าใจ พบว่าส่วนใหญ่ในกลุ่มผู้ที่เคยบริจาคดวงตา หรืออวัยวะจะมีความรู้ ความเข้าใจในระดับที่ดีกว่า กลุ่มผู้ที่ไม่บริจาค ดวงตาและอวัยวะซึ่งพบว่ายังมีความรู้ ความเข้าใจที่ผิดๆ ผิดไปจากข้อเท็จจริงของกระบวนการรับบริจาค เช่น บางส่วนยังคิดว่าการบริจาคดวงตาและอวัยวะเป็นการสนับสนุนให้มีการซื้อขายอวัยวะทางอ้อม บางส่วนยังตอบว่าการบริจาคดวงตาและอวัยวะมีขั้นตอนที่ค่อนข้างยุ่งยากและไม่สะดวกต่อการปฏิบัติ หรือยังเห็นว่าการบริจาคดวงตาและอวัยวะนั้นควรตัดสินใจเมื่ออายุมากกว่า 40 ปีไปแล้ว และต้องเป็นผู้ที่มีสายตาปกติเท่านั้น รวมถึงยังเห็นว่าจะบริจาคอวัยวะต้องไม่เป็นผู้ที่ดื่มเหล้าและสูบบุหรี่ และบางส่วนมองว่าการบริจาคดวงตาและอวัยวะเป็นสิ่งที่ไม่ควรทำตามบัญญัติศาสนา ทั้งนี้เพราะสืบเนื่องจากขาดการประชาสัมพันธ์ที่ดี ด้านความรู้ ความเข้าใจของสหภาพชาติไทยกับประชาชน จึงควรเร่งดำเนินการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ ในเรื่องของการจัดสรรดวงตาและอวัยวะที่ได้ อย่างเป็นธรรม และการแสดงความจำนงเป็นผู้บริจาคนั้นสามารถทำได้ง่าย สะดวก เพียงกรอกแบบฟอร์มแล้วส่งโดยไม่ต้องติดแสตมป์ และผู้ที่จะบริจาคมานั้นไม่จำเป็นต้องเป็นผู้ที่มีสายตาปกติเท่านั้น ไม่ว่าจะมียาตา สั้น ยาว เอียง หรือแม้กระทั่งตาบอดแต่หากกระจกตายังปกติก็สามารถแสดงความจำนงเป็นผู้บริจาคได้ หรือการที่จะบริจาคอวัยวะนั้นแม้จะมีพฤติกรรม การดื่มเหล้า สูบบุหรี่ ก็ยังสามารถแสดงความจำนงได้ โดยแพทย์จะเป็นผู้วินิจฉัยถึงความสมบูรณ์ของอวัยวะนั้นๆ ก่อนนำไปปลูกถ่ายให้กับผู้ที่รอรับบริจาค นอกจากนี้การที่จะแสดงความจำนงเป็นผู้บริจาค ดวงตาและอวัยวะนั้น สามารถตัดสินใจเริ่มได้ตั้งแต่อายุ 20 ปี เพราะถือว่าบรรลุนิติภาวะและร่างกาย มีความสมบูรณ์แข็งแรงเต็มที่ นอกจากนี้ ในด้านบทบัญญัติคำสอนของแต่ละศาสนานั้นจะเห็นว่า ศาสนาอิสลามมีการต่อต้านการบริจาคมามากที่สุดเนื่องจากเชื่อว่าผิดหลักศาสนา แต่แท้จริงแล้วตามหลักคำสอนของศาสนานั้น ไม่ได้เป็นข้อห้ามแต่อย่างใดและสามารถที่จะบริจาคได้

2. องค์ประกอบด้านความรู้สึก ความเชื่อ พบว่าส่วนใหญ่ในกลุ่มผู้ที่เคยบริจาคดวงตา หรืออวัยวะจะมีความรู้สึก ความเชื่อในระดับที่ดีกว่า กลุ่มผู้ที่ไม่บริจาคดวงตาและอวัยวะซึ่งพบว่ายังมีความรู้สึก ความเชื่อด้านลบ เช่น ยังเชื่อว่าหากบริจาคดวงตาและอวัยวะทำให้ชาติหน้าเกิดมาตาบอดและมีอวัยวะไม่ครบ และเป็นการแข่งตัวเองให้อายุสั้นลง บางส่วนเห็นว่าการบริจาคดวงตา และอวัยวะไม่ได้เป็นการให้ทานที่ง่ายที่สุด หรือ ยังมีความรู้สึกว่าการบริจาคดวงตาและอวัยวะเป็นเรื่องน่ากลัว ตลอดจนถึงคิดว่าหากเป็นผู้บริจาคดวงตาและอวัยวะเมื่อมารับการรักษาในโรงพยาบาลจะ

ไม่ได้รับการดูแลจากแพทย์อย่างเต็มที่ ดังนั้นทางสภาอากาศไทยจึงจำเป็นที่จะต้องสร้างความรู้สึกด้านบวกแก่ประชาชนให้มากกว่านี้ ในเรื่องของการทำบุญที่ยิ่งใหญ่ การให้ทานชีวิตแก่เพื่อนมนุษย์ และการให้โดยที่ไม่หวังสิ่งใดตอบแทน การทำดี คิดดี เป็นต้น

3. องค์ประกอบด้านแนวโน้มพฤติกรรม พบว่า ถึงแม้ว่าส่วนใหญ่จะเห็นด้วยในเรื่องของการบริจาคดวงตาและอวัยวะแต่เมื่อสอบถามกลุ่มผู้ที่ไม่เคยบริจาคดวงตาและอวัยวะ ครึ่งหนึ่งของผู้ตอบแบบสอบถามยังไม่ได้ตัดสินใจที่จะบริจาค เนื่องจากว่า บางคนบอกว่าเป็นคนมีปัญหา ด้านสายตาแล้วผู้ที่ได้ไปจะได้ของไม่ดี บางคนรู้สึกกลัว บางรายกลัวมีปัญหาในการนำศพไปประกอบพิธีกรรม บางรายบอกแล้วว่าอวัยวะของตนเองไม่สมบูรณ์แข็งแรงอาจส่งผลเสียต่อผู้รับบริจาคได้ บางรายยังไม่มีความเข้าใจในการบริจาครวมถึงกระบวนการขั้นตอนทั้งหมด ยังไม่พร้อม ยังไม่ได้คิดว่าจะมอบดวงตาให้ใครและรู้สึกกลัว บางรายอยากมีอวัยวะครบทั้ง 32 แม้จะเสียชีวิตไปแล้ว บางส่วนขัดกับหลักศาสนาเพราะนับถือศาสนาอิสลาม บางส่วนญาติพี่น้องไม่เห็นด้วย บางรายต้องขออนุญาตทางบิดา มารดา ก่อน และบางรายต้องการทราบข้อมูลเพิ่มเติมก่อน ซึ่งเหตุผลทั้งหมดจะเห็นว่ามาจากความรู้ความเข้าใจที่ไม่ถูกต้อง และทัศนคติด้านลบ อันเนื่องมาจากความเชื่อ อุปนิสัยและสิ่งแวดล้อมที่บุคคลนั้นๆ ได้รับมาก็ได้

ด้านญาติก็พบว่ามีความสำคัญค่อนข้างมาก จากแบบสอบถามทั้งกลุ่มผู้ที่เคยบริจาคดวงตาและอวัยวะและกลุ่มผู้ที่ไม่เคยบริจาคดวงตาและอวัยวะมีความคิดเห็นเหมือนกันในเรื่อง การบริจาคดวงตาและอวัยวะจะทำได้ต่อเมื่อสมาชิกในครอบครัวเห็นชอบก่อน นอกจากนี้บางส่วนของกลุ่มผู้ที่ไม่เคยบริจาคดวงตาและอวัยวะมีความคิดเห็นว่าการบริจาคดวงตาและอวัยวะนั้นทำให้ญาติหรือคนใกล้ชิดไม่สบายใจ เนื่องจากภายหลังการเสียชีวิตลงแม้ว่าจะแจ้งความจำเป็นผู้บริจาคดวงตาและอวัยวะไว้ หากญาติไม่อนุญาตก็ไม่สามารถกระทำการจัดเก็บได้ แต่ในขณะเดียวกันแม้ผู้เสียชีวิตจะไม่ได้แจ้งความจำเป็นผู้บริจาคดวงตาและอวัยวะไว้ แต่หากญาติเล็งเห็นถึงประโยชน์ในการช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์และอนุญาตก็สามารถทำการจัดเก็บได้

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาถึงทัศนคติของประชาชนในอำเภอเมือง เชียงใหม่ ต่อการบริจาคดวงตาและอวัยวะให้แก่สภาอากาศไทย จากผู้ตอบแบบสอบถาม 2 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้ที่เคยบริจาคดวงตา หรืออวัยวะ และกลุ่มผู้ที่ไม่เคยบริจาคดวงตาหรืออวัยวะ ผู้ศึกษาตั้งใจศึกษาในเรื่องนี้เนื่องจากพบปัญหาในการขาดแคลนดวงตาและอวัยวะที่จะนำมาปลูกถ่ายให้เพียงพอกับจำนวนผู้ป่วยที่ขึ้นทะเบียนรอรับบริจาคอยู่ ดังนั้นผลการศึกษาในครั้งนี้ ทางผู้ศึกษาจึงขอเสนอแนะแนวทางที่เป็นประโยชน์ต่อศูนย์ดวงตาและศูนย์รับบริจาคอวัยวะ ของสภาอากาศไทยเพื่อนำมาใช้เป็นกลยุทธ์ในการรักษารูาน

ของกลุ่มผู้เคยบริจาคไว้แล้วและ การเพิ่มยอดจำนวนผู้บริจาคให้มากขึ้นในกลุ่มผู้ที่ยังไม่เคยบริจาค ดวงตาหรืออวัยวะ

ข้อเสนอแนะด้านกลยุทธ์การตลาดสำหรับผู้ที่เคยบริจาคดวงตาหรืออวัยวะ

พบว่าผู้ที่ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่เคยบริจาคดวงตาและอวัยวะ โดยมากจะทราบข่าวประชาสัมพันธ์ทางป้ายเชิญชวนในโรงพยาบาลและโปสเตอร์เชิญชวนในโรงพยาบาล รองลงมาจะเป็น ทราบผ่านโทรทัศน์ แผ่นพับของสภากาชาดไทยและ บุคคลใกล้ชิดแนะนำซึ่งเมื่อคุณกลุ่มอาชีพที่เคยบริจาคมากที่สุดก็เป็นกลุ่มรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ ก็จะสอดคล้องกับการทำการตลาดของสภากาชาดไทย อย่างไรก็ตามแม้ว่าจะลงชื่อแจ้งความจำนงบริจาคดวงตาและอวัยวะไว้แล้วแต่ก็สามารถยกเลิกได้ตลอดรวมจนถึงหากมีการเสียชีวิตลงหากญาติไม่ยินยอมอนุญาตให้นำอวัยวะหรือดวงตาไปก็ไม่สามารถกระทำได้เช่นเดียวกันนอกจากนี้ ผู้เคยบริจาคดวงตาหรืออวัยวะ ให้เหตุผลในการเป็นผู้แสดงความจำนงในการบริจาคว่าเป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น ถือว่าเป็นการทำบุญ เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่นได้ช่วยให้ผู้อื่นมองเห็นได้มีโอกาสไปทำประโยชน์ต่างๆได้อีก บางรายบอกว่าเห็นถึงความสำคัญของดวงตาซึ่งสามารถที่จะเป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น บางรายบอกว่าเกิดใหม่คงมีดวงตาคู่ใหม่ บางส่วนบอกว่าดวงตาที่บริจาคจะสามารถช่วยเหลือคนได้อีกมาก เพราะฉะนั้น ทางศูนย์ดวงตาและศูนย์รับบริจาคอวัยวะจึงควรจะมีการประชาสัมพันธ์ เน้นข่าวที่ออกมาให้เป็นผลดี ใ้บุญกุศลและ ได้ช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์คนอื่นที่หมดหวังจากการรักษาด้วยวิธีอื่นๆ ควรจะมีการประชาสัมพันธ์ด้านความรู้ ความเข้าใจแก่ประชาชนเพื่อให้ถึงนอกจากตัวผู้ที่เคยบริจาคแล้วยังต้องประชาสัมพันธ์ถึงกลุ่มญาติ คนสนิทใกล้ชิดอีกด้วย โดยอาจจะมีวารสารส่งถึงบ้าน มอบสิทธิพิเศษบางอย่างเช่น ใบประกาศ เข็มกลัด ได้รับสิทธิก่อนทั้งตัวผู้เคยบริจาคและญาติในกรณีหากต้องอยู่ในภาวะรอรับบริจาค รวมถึงจัดงานประชุมวิชาการให้แก่ผู้ที่เคยบริจาคและครอบครัวประจำปี เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึกและความเชื่อ รวมถึงพฤติกรรม แนวโน้มและความตั้งใจ เป็นต้น

ผลการศึกษายังพบว่าในกลุ่มผู้เคยบริจาคดวงตายังมีสัดส่วนน้อยกว่ากลุ่มผู้เคยบริจาคอวัยวะ จึงควรที่จะส่งเสริมกลยุทธ์ทางการตลาดเพื่อให้ผู้เคยผู้บริจาคแล้วอย่างใดอย่างหนึ่งได้มีการบริจาคเพิ่มเนื่องจากกลุ่มที่เคยบริจาคแล้วจะมีทัศนคติที่ดีต่อการบริจาคให้แก่สภากาชาดไทยอยู่แล้วโดยที่จะมีการนำเสนอวารสารที่นำเสนอด้านการประโยชน์ทั้งการบริจาคดวงและอวัยวะ แก่สมาชิก และอาจจัดกิจกรรมชื่อ โครงการให้ไม่มีสิ้นสุด โดยการนำเสนอในรูปแบบนำผู้ที่เคยได้รับการผ่าตัดเปลี่ยนดวงตาจากผู้บริจาคดวงตาให้กลับมามองเห็นอีกครั้งพร้อมครอบครัว มาถ่ายทอดเรื่องราวประสบการณ์ที่ได้รับให้ฟัง และผู้ที่เคยได้รับการผ่าตัดปลูกถ่ายอวัยวะพร้อมครอบครัว มา

ถ่ายทอดเรื่องราวกับสมาชิกในครอบครัวเพื่อให้เกิดความรู้สึกลึกซึ้งทางบวก การได้สร้างบุญกุศล การได้ช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน เพื่อให้มีโอกาสที่ผู้เคยบริจาคได้อย่างใดอย่างหนึ่งได้มีโอกาสบริจาคเพิ่มขึ้น

ข้อเสนอแนะด้านกลยุทธ์การตลาดสำหรับผู้ที่ไม่เคยบริจาคดวงตาหรืออวัยวะ

สำหรับผู้ที่ไม่เคยบริจาคดวงตาหรืออวัยวะ จากผลการศึกษานี้พบว่า 2 ใน 3 เคยรับทราบข้อมูลการประชาสัมพันธ์ในเรื่องของการบริจาคดวงตาและอวัยวะมาแล้วแต่เมื่อมาพิจารณาองค์ประกอบด้านความรู้ ความเข้าใจ ยังพบว่าไม่ทราบเรื่องการบริจาคดวงตาและอวัยวะได้ดีเท่ากับผู้ที่เคยบริจาคแล้ว โดยผลการศึกษาพบว่าบางรายกลัวมีปัญหาในการนำศพไปประกอบพิธีกรรม บางรายบอกกลัวว่าอวัยวะของตนเองไม่สมบูรณ์แข็งแรงอาจส่งผลเสียต่อผู้รับบริจาคได้ บางส่วนขัดกับหลักศาสนาเพราะนับถือศาสนาอิสลาม บางรายบอกเป็นคนมีปัญหาด้านสายตาแล้วผู้ที่ได้ไปจะดีของไม่ดี บางรายไม่มีความเข้าใจในการบริจาครวมถึงการกระบวนการขั้นตอนทั้งหมด และบางรายต้องการทราบข้อมูลการบริจาคอย่างละเอียดก่อน เพราะฉะนั้นจึงควรเพิ่มความรู้อาการ (Awareness) ก่อนในด้านต่างๆ ดังนี้

- การบริจาคดวงตาและอวัยวะนั้นทางศูนย์รับบริจาคจะจัดสรรให้กับผู้ที่รอรับบริจาคด้วยความเป็นธรรม เสมอภาค และปฏิบัติตามเกณฑ์การจัดสรรอวัยวะทุกประการและสิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งคือ ทางศูนย์รับบริจาคจะไม่มีการเรียกเก็บค่าใช้จ่ายจากการได้รับดวงตาหรืออวัยวะแต่อย่างใดและไม่มีการจ่ายเงินค่าตอบแทนแก่ญาติผู้บริจาคดวงตาหรืออวัยวะ

- การบริจาคดวงตาและอวัยวะมีขั้นตอนที่ง่ายและสะดวกต่อการปฏิบัติโดยเพียงแคกรอรายละเอียดลงในใบสมัครแสดงความจำนงบริจาค แล้วส่งไปรษณีย์โดยไม่ต้องใส่ซองปิดแสตมป์และเมื่อทางศูนย์ได้รับใบสมัครแล้วก็จะจัดส่งบัตรประจำตัวให้ผู้บริจาคพบบัตรติดตัวไว้ว่าเป็นผู้บริจาค นอกจากนี้ทางศูนย์รับบริจาคอวัยวะสามารถแจ้งความประสงค์ผ่านสายด่วนอัตโนมัติ 1666 ได้อีกช่องทางหนึ่ง

- การบริจาคดวงตาและอวัยวะนั้นสามารถตัดสินใจบริจาคได้เองเมื่ออายุ 20 ปีขึ้นไป แต่หากอายุน้อยกว่านี้ ต้องได้รับการยินยอมจากผู้ปกครองเสียก่อน ซึ่งไม่จำเป็นต้องรอให้อายุมากเสียก่อนแล้วจึงตัดสินใจบริจาค

- ผู้ที่จะบริจาคดวงตานั้นไม่จำเป็นจะต้องเป็นผู้ที่มีสายตาปกติเท่านั้น ทุกคนสามารถเป็นผู้บริจาคดวงตาได้แม้จะเป็นผู้สูงอายุ ผู้มีสายตาสั้น ยาว เอียง แม้กระทั่งผู้ที่ตาบอดจากโรคตาชนิดอื่นๆ แต่ถ้ากระจกตาข้างใสเป็นปกติก็สามารถเป็นผู้บริจาคดวงตาได้ทั้งสิ้น และไม่จำเป็นต้องตรวจร่างกายแต่อย่างใด

- ผู้ที่จะบริจาคอวัยวะนั้น ไม่จำเป็นว่าจะต้องเป็นผู้ที่ไม่ดื่มเหล้าและสูบบุหรี่เท่านั้นแต่ไม่ว่าใครก็สามารถจะเป็นผู้ที่แสดงความจำนงบริจาคได้ ซึ่งทางภายหลังการเสียชีวิตด้วยภาวะสมองตาย จึงจะนำมาตรวจประเมินสภาพการทำงานของอวัยวะ ว่าเหมาะสมสำหรับนำไปปลูกถ่ายให้แก่ผู้ที่รอรับบริจาคหรือไม่

ด้านการเผยแพร่และเชิญชวนให้บริจาคดวงตาและอวัยวะอวัยวะผ่านทางสื่อมวลชนต่างๆ โดยเน้นเรื่องดวงตาและอวัยวะที่ได้รับการบริจาค ทางสภากาชาดไทยจะทำการจัดสรรอย่างเป็นธรรมและมอบให้กับบุคคลที่เหมาะสม การบริจาคดวงตาและอวัยวะจะทำได้ต่อเมื่อสมาชิกในครอบครัวเห็นชอบ และ ดวงตาและอวัยวะที่ได้รับการบริจาคจะถูกนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งผลการศึกษาจะพบว่า มีการรับทราบข้อมูลผ่านทาง โทรทัศน์ มากที่สุด รองลงมาคือบุคคลใกล้ชิดคนแนะนำ ป้ายและโปสเตอร์เชิญชวนในโรงพยาบาล และสังคมออนไลน์ ตามลำดับ รวมจนถึงส่วนใหญ่เวลาว่างจะอ่านหนังสือ มากที่สุด รองลงมาคือ ดูหนัง/ซีดี/ซีดี เล่นอินเทอร์เน็ต ท่องเที่ยว และเล่นกีฬา/ออกกำลังกาย ดังนั้นจึงควรทำการตลาดผ่าน โทรทัศน์ วารสาร นิตยสารต่างๆ ป้ายและโปสเตอร์ แผ่นพับ รวมถึงผ่านสังคมออนไลน์ เช่น

- ต้องมีการให้ข้อมูล คุณสมบัติเบื้องต้นของผู้ที่จะแสดงความจำนงบริจาคทั้งดวงตาและอวัยวะอย่างชัดเจนอาจจะผ่านทางฟรีเซนเตอร์ของศูนย์ดวงตาและศูนย์อวัยวะ ผ่านทาง โทรทัศน์ ป้ายและโปสเตอร์ แผ่นพับประชาสัมพันธ์ติดตามสถานที่ต่างๆ รวมถึงสังคมออนไลน์ อาจผ่านทางเฟสบุ๊คของคุณ มาร์ค ชัคคาเบิร์ต ที่เป็นบุคคลที่เป็นที่รู้จักและก็ทำกิจกรรมเริ่มเชิญชวนให้ผู้คนมาบริจาคดวงตาและอวัยวะอยู่แล้ว

- มีการณรงค์สร้างแรงจูงใจและปลูกฝังจิตสำนึกให้ประชาชนทุกคนได้ตระหนักถึงความสำคัญ และประโยชน์ของการบริจาคดวงตาและอวัยวะ ผ่านทางสถานที่ต่างๆ เช่น สถาบันศึกษา ห้างสรรพสินค้า โรงพยาบาล หน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ร้านอาหาร สถานประกอบพิธีกรรมทางศาสนา โดยจัดทำเอกสารรูปเล่ม หรือแผ่นพับ และสอดแทรกพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในเรื่องของการเป็นคนดี ตั้งใจกระทำดี ช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน เป็นต้น

- พยายามณรงค์ให้ผู้ที่เคยบริจาคดวงตาและอวัยวะเป็นผู้ให้คำแนะนำ ชักชวน อธิบายรวมถึงให้ผู้ที่เคยได้รับการปลูกถ่าย มาถ่ายทอดประสบการณ์โดยตรง ให้คำแนะนำและโอกาสที่ได้รับการบริจาค โดยอาจจะจัดทำในรูปแบบ ป้าย โปสเตอร์ นิตยสาร สื่อโทรทัศน์ และการจัดงานประชุมต่างๆ

- อาจให้บุคคลที่มีชื่อเสียง มีอิทธิพลต่อคนรุ่นใหม่มาเป็นฟรีเซนเตอร์ของศูนย์ดวงตาและศูนย์รับบริจาคอวัยวะของสภากาชาดไทย

- มีป้ายคำขวัญ หรือคำคม ต่างๆตลอดจนรายละเอียด ขั้นตอนการบริจาคที่ง่าย สะดวกและรวดเร็วต่อการให้บริการต่อผู้ที่ประสงค์บริจาคดวงตาและอวัยวะและคุณสมบัติของผู้บริจาค ตามสถานที่ต่างๆที่สำคัญ

- จัดอบรม ให้ความรู้และความเข้าใจแก่ผู้นำท้องถิ่น เช่นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำศาสนาในชุมชนให้เกิดความรู้ความเข้าใจและสามารถกระจายความรู้สู่ชุมชนได้

ข้อเสนอแนะสำหรับองค์ประกอบด้านความรู้สึกรจะเน้นด้านความรู้สึกเชิงบวกในด้านการบริจาคดวงตาและอวัยวะนั้นไม่ได้ส่งผลยุ่งยากต่อบุคคลในครอบครัวในการประกอบพิธีกรรมทางศาสนา การบริจาคดวงตาและอวัยวะเป็นการให้ทานที่ง่ายที่สุด และการมีบุคคลในครอบครัวหรือบุคคลที่รู้จักบริจาคดวงตาและอวัยวะหรือได้รับการบริจาคจะทำให้รู้สึกว่าการบริจาคเป็นสิ่งที่ดีและเต็มใจที่จะบริจาคดวงตาและอวัยวะ และนำผลข้อมูลในด้านการบริจาคดวงตาและอวัยวะเป็นบุญกุศลอย่างแรงและส่งผลดีต่อชาติภพหน้า การบริจาคดวงตาและอวัยวะเป็นการให้ทานที่ง่ายที่สุด และการมีบุคคลในครอบครัวหรือบุคคลที่รู้จักบริจาคดวงตาและอวัยวะหรือได้รับการบริจาคจะทำให้รู้สึกว่าการบริจาคเป็นสิ่งที่ดีและเต็มใจที่จะบริจาคดวงตาและอวัยวะมาใช้เป็นข้อมูลในการทำการสื่อสารด้านการตลาด โดยผลการศึกษา พบว่าผู้ที่ไม่เคยบริจาคดวงตาและอวัยวะแต่เคยบริจาคด้านอื่นๆ เช่น บริจาคโลหิต บริจาคร่างกาย ทรัพย์สิน สิ่งของจะมีความรู้สึกด้านการบริจาคดวงตาและอวัยวะในระดับที่สูงกว่าเล็กน้อย โดยพบว่าผู้ที่ไม่เคยบริจาคดวงตาและอวัยวะมีระดับความคิดเห็น ในระดับ เฉยๆ ซึ่งมีบางประเด็นที่ผู้ที่ไม่เคยบริจาคยังรู้สึกว่าการบริจาคดวงตาและอวัยวะเป็นเรื่องน่ากลัว บางรายอยากมีอวัยวะครบทั้ง 32 แม้จะเสียชีวิตไปแล้ว บางส่วนญาติพี่น้องไม่เห็นด้วย บางรายต้องขออนุญาตทางบิดา มารดาก่อน บางรายกลัวมีปัญหาในการนำศพไปประกอบพิธีกรรม ซึ่งความจริงแล้วหลังจากแพทย์ประเมินวินิจฉัยว่าเสียชีวิตแล้วหากเป็นการบริจาคดวงตาก็จะเป็นการผ่าตัดเฉพาะส่วนกระจกตาไปเท่านั้นไม่ได้ควักดวงตาออก ทำให้ตาโอบุ้แต่อย่างใด หรือหากเป็นการผ่าตัดนำอวัยวะออกก็จะมีกรผ่าตัดแล้วเย็บปิดแผลอย่างดีเพื่อให้ทางญาตินำไปบำเพ็ญกุศลได้ต่อไปตามแต่ละศาสนา แต่อย่างไรก็ตามผู้ที่ไม่เคยบริจาคดวงตาและอวัยวะมีความเห็นในระดับ เห็นด้วย ในเรื่องหากมีบุคคลในครอบครัวหรือที่รู้จักบริจาคดวงตาและอวัยวะหรือได้รับการบริจาคจะทำให้รู้สึกว่าการบริจาคเป็นสิ่งที่ดีและเต็มใจที่จะบริจาคดวงตาและอวัยวะ เพราะฉะนั้นทางสภากาชาดไทยจึงควรจัด โครงการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือ โดยการนำบุคคลที่มีชื่อเสียง ทั้งทางโลกและทางธรรม เช่น สอดแทรกเรื่องการบริจาคดวงตาและอวัยวะผ่านทางรายการธรรมมะคิลิเวอริจของพระมหาสมปองฯ หรือ ผ่านการบรรยายด้านประโยชน์ การให้ทาน และการทำบุญที่ไม่หวังผลตอบแทน โดยเชิญ ท่าน ว วัชรเมธี แม่ชีศันสนีย์ เสถียรสุต

มาเป็นผู้บรรยายและร่วมด้วยตัวแทนทางโลกที่น่าเชื่อถือเช่น คุณ เอกพันธ์และบิณฑ์ บรรลือฤทธิ์ ที่เป็นตัวแทนของผู้ที่อุทิศตัวเพื่อสังคม

ข้อเสนอแนะสำหรับองค์ประกอบด้านพฤติกรรม แนวโน้มและความตั้งใจ ควรจะเน้นการสื่อสารการตลาดจากแบบสอบถาม ดังนี้ หากสภาอากาศไทยประชาสัมพันธ์ให้การบริจาคดวงตาและอวัยวะเป็นค่านิยมของสังคมอย่างจริงจังจะทำให้มีผู้บริจาคเพิ่มมากขึ้น หากสภาอากาศไทยประชาสัมพันธ์ให้การบริจาคดวงตาและอวัยวะเป็นการถวายเป็นการทำความดีเพื่อพ่อจะทำให้มีผู้บริจาคเพิ่มมากขึ้น และหากสภาอากาศไทยประชาสัมพันธ์ให้การบริจาคดวงตาและอวัยวะด้วยโครงการให้ด้วยใจรักจะทำให้มีผู้บริจาคเพิ่มมากขึ้น โดยพบว่าลักษณะของผู้ที่จะบริจาคดวงตาและอวัยวะมีแนวโน้ม เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 20-30 ปี การศึกษาระดับปริญญาตรี สถานภาพโสด นับถือศาสนาพุทธ มีอาชีพ รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ มีรายได้ 10,001-20,000 บาทต่อเดือน กลุ่มนี้ถือเป็นกลุ่มเป้าหมายสำคัญของการที่จะแสดงความจำนงในการบริจาคดวงตาและอวัยวะ โดยจะเห็นได้ว่าช่วงอายุ 20-30 ปี เป็นช่วงอายุที่ถือว่ามีความสมบูรณ์ของร่างกายเป็นช่วงในการเข้าสู่การทำงาน ขาดเพียงแต่ทางด้านจิตใจ รวมจนถึงอาชีพกลุ่มรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ ก็ถือว่าเป็นกลุ่มคนทำงานรับใช้สังคม ประเทศชาติ และมีการเข้าถึงของสภาอากาศไทย ซึ่งถือเป็นหนึ่งในหน่วยงานรัฐเหมือนกัน โดยหากสามารถใช้โอกาสเข้าถึงคนกลุ่มนี้จะค่อนข้างง่าย และอาศัยเหตุผลทางด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการส่งเสริมการบริจาคอวัยวะ ปัญหา ความต้องการและภาวะขาดแคลนของดวงตาและอวัยวะเมื่อเปรียบเทียบกับผู้ที่ยังเข้าคิวรอรับบริจาคจนส่วนหนึ่งก็อาจต้องเสียชีวิตไปก่อน อีกทั้งกลุ่มเป้าหมาย เป็นกลุ่มที่ชอบอ่านหนังสือ ดูโทรทัศน์ ดูหนัง/ซีดี และยังมีโอกาสรับสื่อประชาสัมพันธ์ของการรับบริจาคของสภาอากาศไทยผ่านทาง ป้าย โปสเตอร์ แผ่นพับ รวมจนถึงบุคคลใกล้ชิดแนะนำหรือชักชวนหากได้มีการทำการตลาดผ่านสื่อไปยังกลุ่มคนเป้าหมายเหล่านี้เพื่อ เป็นการสร้างบุญกุศล เป็นการถวายเป็นการทำความดีเพื่อในหลวง ช่วยเหลือผู้เจ็บป่วยแล้วเมื่อคนกลุ่มนี้เห็นความสำคัญของการบริจาคดวงตาและอวัยวะด้วยตนเอง แล้วและตนเองก็มีความพร้อมทางด้านสุขภาพของร่างกายอยู่แล้วก็จะมีโอกาสสูงที่จะบริจาคดวงตาและอวัยวะเพิ่มมากขึ้นในอนาคต

ข้อเสนอแนะด้านกลยุทธ์การตลาดสำหรับญาติของผู้บริจาคดวงตาและอวัยวะ ซึ่งนับได้ว่าเป็นกลุ่มที่สำคัญมาก เพราะถือได้ว่าเป็นกลุ่มที่มีอำนาจในการตัดสินใจขั้นเด็ดขาดในการพิจารณาว่าจะอนุญาตหรือไม่ภายหลังจากที่บุคคลในครอบครัวเสียชีวิตลง ดังนั้นทางสภาอากาศไทยจึงควรทำการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อเช่น

- เน้นการสร้างบุญ กุศลของผู้ที่แม้กระทั่งล่วงลับไปแล้วก็ยังจะสามารถช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ได้อีกถึง 6 ชีวิตที่กำลังรอรับบริจาคอยู่

- เน้นการประชาสัมพันธ์ด้านความรู้ ความเข้าใจของกระบวนการจัดเก็บดวงตาและอวัยวะของผู้ที่เสียชีวิตว่าไม่ได้ยากอย่างที่คิด หากเป็นดวงตาก็เพียงผ่าตัดนำกระจกตาออกเท่านั้น ไม่ได้ควักลูกตาออกทำให้ตาโด้แต่อย่างใด หรือการเก็บอวัยวะนั้นก็จะมีกรผ่าตัดนำอวัยวะออกแล้วทำการเย็บปิดแผลอย่างดี ซึ่งญาติสามารถนำไปบำเพ็ญกุศลตามแต่ละศาสนาได้ดั้งเดิม

- มีการมอบประกาศนียบัตร หรือเข็มกลัดในนามของผู้ที่บริจาคดวงตาและอวัยวะให้แก่ญาติเพื่อเป็นเกียรติ เป็นความภาคภูมิใจของครอบครัวที่ได้มีบุคคลในครอบครัวได้เป็นผู้เสียสละ

- มอบสิทธิพิเศษสำหรับญาติในการได้รับสิทธิการปลูกถ่ายดวงตาและอวัยวะก่อนในกรณีหากต้องรอรับบริจาค

- เมื่อมีการจัดประชุมของศูนย์ดวงตาและศูนย์อวัยวะเมื่อใดก็ควรจะมีการเชิญครอบครัวของผู้ที่เคยบริจาคดวงตาและอวัยวะในการเข้าร่วมด้วยทุกครั้งเพื่อเน้นในเรื่องการสร้างภาพลักษณ์และความน่าเชื่อถือของสภากาชาดไทยแก่ญาติด้วย

ข้อเสนอแนะด้านกลยุทธ์การตลาดสำหรับสังคมทั่วไป ทางสภากาชาดไทยควรที่จะมีการส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ต่อประชาชนและสังคมในเรื่องของการส่งเสริมดูแลสุขภาพของตนเองเพื่อให้ทุกคนตระหนักถึงความสำคัญของการใส่ใจในสุขภาพ ป้องกันสาเหตุจากการเกิดโรคต่างๆอันจะเป็นสาเหตุนำไปสู่การเป็นผู้ป่วยที่จะต้องรอเข้ารับการบริจาคดวงตาและอวัยวะ ดังเช่น

- ประชาสัมพันธ์ถึงการดูแลสุขภาพของตนเองแบบองค์รวมทั้ง การรับประทานอาหารที่ถูกสุขลักษณะและอนามัย การออกกำลังกาย การผ่อนคลายความเครียด การตรวจเช็คสุขภาพประจำปี

- เน้น นโยบายรณรงค์สร้างค่านิยมใหม่ในการเป็นผู้แสดงความจำนงบริจาคดวงตาและอวัยวะแก่ประชาชนทั่วไป

- เน้น นโยบายการดูแล ปฏิบัติตัวตามคำสั่งของแพทย์เมื่อป่วย และไม่ควรซื้อยารับประทานเองหรือทานยาสมุนไพรตามความเชื่อเพราะนอกจากจะไม่หายแล้วอาจส่งผลต่ออวัยวะภายในเสียการทำงานอย่างถาวรด้วย

- เน้นการประชาสัมพันธ์ในการให้ความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องในการบริจาคดวงตาและอวัยวะ

สำหรับข้อเสนอแนะต่อผู้ที่เกี่ยวข้องคือ ทางสภาอากาศไทยควรเพิ่มช่องทางการรับสมัครบริจาคให้มากกว่าปัจจุบันซึ่งขณะนี้ก็มีเพียงศูนย์ดวงตา เขต 10 ภาคเหนือตอนบน ที่ตั้งอยู่ที่ ตึกสุจิน โฉม โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ในขณะที่ยังไม่มีศูนย์รับบริจาคอวัยวะ ซึ่งหากต้องการจะแจ้งความจำนงในการเป็นผู้บริจาคดวงตาและอวัยวะ ณ ปัจจุบันสามารถรับแบบฟอร์มได้ที่ศูนย์รับบริจาคโลหิต สภาอากาศไทย จังหวัดเชียงใหม่แล้วกรอกข้อมูลรายละเอียดแล้วส่งไปรษณีย์โดยไม่ต้องปิดแสตมป์ หรือหากมีความประสงค์ต้องการบริจาคอวัยวะสามารถโทรได้ที่สายด่วน 1666 นอกจากนี้ทางสภาอากาศไทยควรจะมีการจัดกิจกรรมกับห้างสรรพสินค้า บริษัท ห้างร้านเอกชนตลอดจนออกบู๊ตตามงานสำคัญต่างๆ เพื่อเพิ่มจำนวนยอดผู้บริจาคให้มากขึ้น

ข้อจำกัดในการศึกษา

ในการศึกษารั้งนี้ผู้ศึกษาได้สอบถามที่แสดงถึงองค์ประกอบของทัศนคติทั้ง 3 ด้าน คือด้านความรู้ ความเข้าใจ ด้านความรู้สึกและความเชื่อ ด้านพฤติกรรมแนวโน้มและความตั้งใจของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งยังไม่ได้ศึกษาเจาะลึกครอบคลุมถึงองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการสร้างทัศนคติเช่น ด้านครอบครัว (Family), กลุ่มเพื่อน (Social Group) และด้านบุคลิกภาพ (Personality)

ข้อเสนอแนะในการศึกษารั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบทัศนคติของประชาชนในภาคต่าง ๆ ของประเทศไทย ในการบริจาคดวงตาและอวัยวะให้กับสภาอากาศไทย
2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบทัศนคติของประชาชนที่มีวัฒนธรรม ความเชื่อที่แตกต่างกันว่ามีความคิดเห็นต่างกันหรือไม่ในการบริจาคดวงตาและอวัยวะให้กับสภาอากาศไทย
3. ควรมีการศึกษาเจาะลึกครอบคลุมถึงองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการสร้างทัศนคติ เช่น ด้านครอบครัว (Family), กลุ่มเพื่อน (Social Group) และด้านบุคลิกภาพ (Personality) เพื่อให้ได้ข้อมูล รายละเอียดด้านทัศนคติของประชาชนมากยิ่งขึ้น